

Projekt „Samodzielnie (nie samemu) – wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”

*Joanna Klewicz i Przemysław Zysnarski
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi*

Tuchola, 16.02.2023 r.

Geneza projektu

1. Konkurs na model środowiskowego wsparcia osób niepełnosprawnych intelektualnie.
2. Zaangażowanie instytucji i osób wspierających bezpośrednio
i pośrednio osoby niepełnosprawne intelektualnie, WTZ, ŚDS, służba zdrowia, PPP, SOSW, OPS, DPS, NGO, ZAZ, KPODR, gospodarstwa opiekuńcze, PZdsOoN, opiekunowie osób z niepełnosprawnością intelektualną, radca prawny.
3. Opracowanie modelu gotowego do wdrażania.

Projekt „Samodzielnie (nie samemu) - wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”

1. Źródło finansowania: PO Wiedza Edukacja Rozwój, budżet państwa
2. Wysokość dofinansowania: 5.820.626,83 zł
3. Okres realizacji: 01.06.2019 r. - 31.10.2023 r.
4. Partnerzy:
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi
 - Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie
 - Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Chojnicach
 - Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Specjalnej Troski w Tucholi

Gospodarstwo opiekuńcze

Gospodarstwo rolne, które poza (lub zamiast) tradycyjnych funkcji wytwórczych oferuje także wsparcie osobom potrzebującym.

Odbiorcy modelu

- ▶ Osoby z niepełnosprawnością intelektualną - bez względu na stopień niepełnosprawności
- ▶ Nie wymagamy orzeczenia o stopniu niepełnosprawności
- ▶ W wieku 18 - 65 lat
- ▶ Stan zdrowia pozwalający na korzystanie z usług
- ▶ Wsparcie rodzin osób z niepełnosprawnością

Elementy modelu:

- 1. Otwarte Punkty Integracji**
- 2. Mieszkanie Treningowe**
- 3. Mieszkanie Wspierane**
- 4. Koordynacja usług**

Otwarte Punkty Integracji

- Terapia dzienna w gospodarstwach opiekuńczych
- Maksymalna liczba osób w OPI - 8 (w projekcie 5 - rekomendowane)
- Bez ograniczenia długości pobytu
- Czas terapii poniedziałek - piątek, jedna sobota w miesiącu
- Dwóch opiekunów-instruktorów lub opiekun-instruktor i kierownik OPI
- Specjaliści, np. psycholog, rehabilitant, doradca zawodowy, dietetyk, logopeda - 20 h/m
- Rodzaje terapii: agroterapia, hortiterapia, zooterapia, ergoterapia, trening ekonomiczny
- Usługi: opieka dzienna, transport, wyżywienie, terapia rodzinna.

Mieszkanie Treningowe

- 2 pokoje dwuosobowe
- 4 mieszkańców jednocześnie
- Pobyt do 6 miesięcy z możliwością przedłużenia
- Jeden opiekun w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu, kierownik MT pełni dyżur w porze nocnej
- Rodzaje terapii: trening ekonomiczny, samoobsługi, prowadzenie gospodarstwa domowego
- Usługi: wyżywienie, opieka

Mieszkanie Wspierane

- ▶ 3 osoby, które skorzystały wcześniej z MT
- ▶ Nieograniczony czasowo pobyt
- ▶ Opiekun MW zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu
- ▶ Rodzaje terapii: trening ekonomiczny, samoobsługi, prowadzenia gospodarstwa domowego, elementy doradztwa zawodowego
- ▶ Dużo mniejszy zakres wsparcia niż w mieszkaniu treningowym - większa samodzielność i odpowiedzialność mieszkańców

Koordinacja usług

- ▶ Elementy koordynacji usług
 - ❑ specjalista d.s. aktywizacji osób niepełnosprawnych
 - ❑ specjalista d.s. opieki prawnej
 - ❑ zespół koordynujący
 - ❑ *specjalista d.s. terapii (w projekcie)*
 - ❑ *superwizor (w projekcie)*
- ▶ Narzędzia wykorzystywane w modelu
 - ❑ kontrakt aktywizacyjny (mieszaniowy)
 - ❑ kurs opiekuna osoby z niepełnosprawnością intelektualną

Rola PCPR we wdrażaniu modelu

- ▶ Koordynacja działań
- ▶ Rekrutacja
- ▶ Zatrudnienie specjalisty d.s. aktywizacji osób niepełnosprawnych, specjalisty d.s. opieki prawnej oraz członków ZK
- ▶ Przygotowanie kontraktów aktywizacyjnych
- ▶ Animacja współpracy pomiędzy gospodarstwami a innymi podmiotami

Miejsce rozwiązań modelowych w systemie pomocy społecznej

- ▶ Komplementarność wobec działań ośrodków pomocy społecznej (praca socjalna, świadczenia) oraz powiatowych centrów pomocy społecznej (dofinansowania PFRON)
- ▶ Uzupelnienie działań warsztatów terapii zajęciowej i środowiskowych domów samopomocy
- ▶ Deinstytucjonalizacja usług i opóźnienie (zapobieganie?) konieczności korzystania z domów pomocy społecznej
- ▶ Kontynuacji aktywizacji po zakończeniu edukacji (absolwenci specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych)
- ▶ Rozwój kompetencji miękkich wspierających aktywność zawodową
- ▶ Ożywienie społeczności wiejskich i poprawa dostępu mieszkańców do usług aktywizacyjnych

Efekty wdrażania modelu

- ▶ Objęcie wsparciem osób mających ograniczony dostęp do usług
- ▶ stworzenie małych społeczności, które angażują, motywują do działalności osoby, których potencjału nie wykorzystuje społeczeństwo,
- ▶ przełamanie stereotypów o (nie tylko) grupach zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale i samych gospodarstwach,
- ▶ stworzenie możliwości rozwoju nowych, innowacyjnych form terapii - gospodarze, aby utrzymać atrakcyjność zajęć muszą dostarczać ciągle nowe bodźce odbiorcom swoich usług, skłania to ich do wprowadzania do gospodarstw różnych terapii powiązanych z ich zasobami,

Korzyści dla instytucji

- ▶ nowa, atrakcyjna forma aktywizacji, która wykorzystuje lokalne zasoby:
 - ludzkie
 - środowiskowe
- ▶ efekty aktywizacji u uczestników przekładają się na ograniczenie kosztów związanych z pomocą społeczną, tj. np. pobyt w DPS,
- ▶ zdolność do wchodzenia w partnerstwa
- ▶ lepsze wykorzystanie zasobów np. ludzkich

Doświadczania z wdrażania modelu

- ▶ Wybór gospodarstw opiekuńczych w formie zlecenia usług prowadzącym działalność gospodarczą
- ▶ Rekrutacja uczestników poprzez wykorzystanie współpracy z instytucjami, NGO, liderami lokalnymi
- ▶ Wykorzystanie nieformalnych kanałów do „wyciągnięcia” uczestników z domu
- ▶ Konieczność przełamywania strachu przed „pracą” w gospodarstwach rolnych
- ▶ Praca w gospodarstwie rolnym przynosi korzyści w ogólnym funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych
- ▶ OPI, MT zapewniają rodzinną atmosferę, przyjazne środowisko, w którym osoby niepełnosprawne mogą w pełni wykorzystać swój potencjał

„Samodzielnie (nie samemu) - wspieranie osób z niepełnosprawnością w powiecie tucholskim”

Dziękujemy za uwagę